

Oddný Eir – Iceland

Jarðnæði (2011)

Land of Love, Plan of Ruins

Publishing House **Bjartur**

Biography

Oddný Eir Ævarsdóttir was born in 1972. She completed a doctoral minor degree at Sorbonne University, as well as carrying out research in Icelandic museum field studies. She has written three autobiographical novels, translated and edited literary works, organised visual arts events and ran a visual arts space in New York and Reykjavík (Dandruff Space) in collaboration with her brother, archaeologist Uggi Ævarsson. Together they run the publishing company Apaflasa (Monkey Dandruff). She has also worked as editor of the environmental web site Náttúra.info. *Heim til míns hjarta* was nominated for the cultural prize of the newspaper *DV* in 2009. *Jarðnæði* was nominated for the Icelandic Literary Award in 2011 and won the Icelandic Women's Literature Prize in 2012.

Synopsis

Land of Love, Plan of Ruins is written in the form of a diary, describing a period in the narrator's life where she is preoccupied by the search for a place to belong and an urge to settle down. Paradoxically enough, this drives her to embark on all kinds of journeys, physically and mentally, through time and space, in order to find answers to questions that not only concern her personally but also the whole of mankind. She explores various modes of living, ponders different types of relationships and contemplates her bond with her family, land and nation; trying to find a balance between companionship and independence, movement and stability, past, present and future.

As in her two earlier novels, Oddný Eir's text verges on the autobiographical and is thus highly personal. At the same time it is philosophical in nature, even scholarly at times. Furthermore, her inclination towards fantasy always shines through, as she creates her own version of the reality around us, making her descriptions of the dilemmas of daily life first and foremost an inner journey of a vivid imagination.

Jarðnæði

Oddný Eir

Basel, blöðruselsdagur, stórstreymi, fullt tungl

Við sátum inni í eldhúsi fram undir hádegi og ræddum um rými og hús. Ég sagðist halda að ég vildi eiga eitt hús við sjó og annað inni í landi. Eyugla sagði okkur þá frá húsi Anaïs Nin í Kaliforníu, það er í japönskum stíl með risastórri vinnustofu þar sem hún hafði algjört næði til skrifta. Þangað fór hún reglulega árin sín í Ameríku, var gift tveimur mönnum og fór á milli þeirra, átti heima í tveimur mjög ólíkum húsum. Ja, hérna, þetta þóttu mér tíðindi. Að hún hefði lifað svona algjörlega tvöföldu lífi.

Litli kofinn hans Strindbergs er úti á lítilli eyju inni í skógi og þar stendur skrifborðið hans enn, aleitt, sagði einn Seppi sem kom sterkur inn í umræðuna. Einhvern veginn finnst mér eins og næðið sem Strindberg sóttist eftir hafi verið tómt eða neikvætt, næði í einhverskonar hvergi því hann sótti sköpunarkraft sinn í einveru og sjálfsvorkunn. Ég held að Nin hafi frekar sóst eftir næði sem var hlaðið fjöri og minningum því hún virðist hafa sótt sinn kraft í samskiptin, sagði Seppi.

Ég veit ekki hvort þetta er rétt greining en líklega þarf ég hvort tveggja, algjöra einveru og ástrík samskipti. En vonandi þarfnast sköpunarkraftur minn bara eins eiginmanns! Hann verður að vera jafningi minn. Maður sem ég er ekki háð og sem er ekki háður mér en sem kýs af viljastyrk og í gleði að vera bara með mér. Og ég vil auðvitað bara vera með honum þótt ég skreppi hugsanlega suður til Kaliforníu.

Ég sit í næturlestinni, stefni á Gare du Nord.

Hveragerði, bænadagur að vetri, tungl lægst

Mér gengur ágætlega að vinna hérna. Best finnst mér að vinna fram eftir nóttu. Vakna við bank bró þegar hann kemur úr borginni á leið til embættisstarfanna úti á landi. Fer á sloppnum niður að opna, svo upp í eldhús að steikja bókhveitiskonsur og hita kaffi. Við erum með sófa í eldhúsinu, gamlan leðursófa sem afi hannaði og lét smíða. Þar er gott að leggja sig eftir kaffið og ræða um forsendur minjaverndar og önnur grundvallarmál áður en hann rýkur af stað, má engan tíma missa. Oft fær hann þó að kúka áður, en það er mesta traustsyfirlýsing um heimili; ef maður finnur næði til svo persónulegra athafna í annarra híbýlum þá er þar sannkallað náðhús.

Minn maður nýtur þessara samverustunda líka. Þá er hann yfirleitt búinn að vinna sína vinnu og er afslappaður og á milli þeirra tveggja hefur myndast enn meira traust. Þeir gera grín hvor að öðrum, það grín byrjaði eiginlega strax en er mjög góðlátlegt, en þeir dást líka mjög reglulega að búningum hvor annars og spekúlera mikið í efni og vefnaði. Annar segir að skoskur vefnaður sé bestur og hinn að ítalskur sé betri og svo rifja þeir með söknuði upp ullarfötin sem voru ofin í verksmiðjunni hans afa.

Einn daginn sagði Fugli okkur undarlegan draum, hann sagði mér reyndar frá honum fyrst en ég hvatti hann til að segja Uglu hann. Þeir urðu báðir mjög vandræðalegir, hlógu hátt en áttu ekki orð. Ja, hver andskotinn.

Draumurinn var svona: Fuglafræðingurinn stakk þumal fingri á bólakaf upp í afturenda minjavarðarins. Já eins og ekkert væri og hló. Og hvað svo? Ég man það ekki, sagði Fugli vandræðalegur.

Hveragerði, Valentínusardagur, tungl hæst

Ég var að átta mig á því að við hittumst nú orðið eiginlega aldrei í hjónarúminu, hann er sofnaður þegar ég kem upp í og hann er löngu farinn fram úr þegar ég vakna.

Ég spurði hann hvort við ættum að hittast reglulega inni í svefnherbergi um miðjan daginn. Jú, hann var til í það. Mætti til leiks á mínúttunni þrjú með sperrt eyrun en þá hafði ég gleymt tímanum og sat í druslulegum morgunslopp með hreiður í hnakka og stírir að reyna að búa til krossgátu. Við ákváðum þá bara að tefla í staðinn, hann er að kenna mér mannganginn. Hann er þolinmóður kennari og leyfir mér stundum að vinna. En ég er ekki alveg komin í tengsl við skákmeistarann í mér. Paníkin er minn veiki hlekkur. Og þegar ég paníkera get ég ekki einbeitt mér að leiknum, fer að pæla í taflinu sem fyrirbæri, það er sjálfsagt einhver vörn í heilanum. Hvort hrókurinn gæti hugsanlega verið kallaður Bessi eða hvort það nafn eigi ekki betur við biskupinn sem í raun er með klofið höfuð eins og fífl.

Ég hef verið að velta fyrir mér örþrifaráðum. Hvort væri sniðugt að skipuleggja eggjandi stundir, leigja ljósbláar myndir í sjoppunni niðri og skokka út í álnavörubúð eftir sokkaböndum. Hin alræmda flóaerótík. Verst að ég gæti aldrei sett á svið leikrit fyrir hann, ég færi alltaf að hlæja. Er þá samband okkar orðið eins og systkinasamband? Þar sem hláturinn og hlýjan í nándinni tekur svo mikið pláss að kynferðisþráin rúmast þar ekki?

Er burleskan þá okkar næsta tilraun? Eða er það eins og klámið, endastöð, fyrirsjáanleg skrumskæling á þrám fyrir þá sem eru ekki búnir að vinna sig út úr niðurlægingunni sem fylgir valdafíkn eða valdaleysi? Klámið snýst um skömmina en það opnast aldrei inn að auðmýktinni, það króar þrána af

svo hún nær ekki að umbreytast. Endurtekningin leiðir til þroskastöðnunar. Sumir virðast þó ná að braggast furðuvel og fagurfræðilega í klámi en ég hef ekki enn hitt þann sem hefur samhliða þróast á tilfinningasviðinu.

Ég man hvað ég varð fyrir sárum vonbrigðum með klámið sem gegnumbrot vestrænnar kynskynjunar. Er þetta þá öll transgressjónin? Verður það ekkert frumlegra? Nei, ég meina ekki ljótara, ýktara, heldur meira inn á við, meira sálfræðilega ögrandi án þess að verða að ofbeldi? Er ekki meira spennandi að reyna á þölmörk samlífsins án skammhlaups yfir í ofbeldið?

Cumbria, Þorláksmessa á sumri, aukanætur

óskast

Systirin skrifar í dagbókina sína að þau hafi legið saman í móanum systkinin og hlustað á andardrátt hvort annars og á vatnið í loftinu og að hann hafi sagst ímynda sér að svona yrði það í gröfinni, í algjöru næði að hlusta á kyrrð jarðarinnar í nánd við sína nánustu. Undir ýviðartrénu. Mig langaði að leggjast þar og hvíla mig. Nema hvað. Ég mundi eftir orðunum hennar Eyuglu, baráttusystur minnar. Þegar hún var upptendruð að fatta hver væri munurinn á okkar baráttu og annarri eldri: Nei, ekki back to nature heldur forward! Áfram til náttúrunnar!

Ég sá að krákurnar flugu allar í humátt og voru að flýta sér. Svo ég tók bara einn köngul upp af götu minni og hljóp á eftir þeim, kvaddi Vatnahéraðið.

Af hverju fór Dorothy ekki bara að búa með Coleridge til dæmis? Af hverju bjuggu þau ekki til vinabú saman? Hefðu þá getað búið til dýnamískari tengsl við bú Williams. Í staðinn var hún alveg ofan í honum og varð á endanum þunglynd af

nándinni sem kannski hefur ekki náð að þroskast eftir allt saman.

Þá sá ég lítið skilti: Uglusvæðið. Velti fyrir mér þunglyndi og nánd, hvaða tengsl gætu verið þar á milli. Hvað með ugluna? Hún verpir í annarra hreiður, oft fálkahreiður, en er samt engum háð. Var Dorothy um of háð bróður sínum? Var það meinið? Að vera háður nándinni, þá er kannski stutt í þunglyndið.

Ó, óhæfa er að tefja í rómantískri geðfró, gæla við að búa með bróður sínum og konu hans, í afhýsi, skonsu, skrifa og mjólka geiturnar. Nú má ég engan tíma missa! Af stað, gamli geldfugl, soðna skynfífl, bjöllurnar verða hljómlausar og rendurnar upplitast á kloffnu húfunni þinni nema þú hlaupir núna! Bimm-bamm og bomm, froskur í bauk og ormur í á.

Ég er að lesa um hinn gotneska anda í bók Ruskins, það er rauð flúruð bók, laufskreytt. Þar greinir hann hinn gotneska anda niður í nokkur samvaxin element:

villieðli, fjölbreytileiki, breytingaþrá, nán tengsl við náttúruna, fjarstæðukennd tengslamyndun eða gróteska, óhamið ímyndunarafli, agi og þrjóska, örlæti, eyjumynstur?

Hólsfjöll, dýjamosadagur, vaxandi tungl

Það er heldur kalt úti í dag og við kúrum okkur inni í kofa og lesum. Fugli heggur við í eldinn, hér inni er funheitt og notalegt. Hann er að lesa aðra bók eftir Thomas Bernhard, Leiðrétting, um tvífara Wittgensteins sem áætla að byggja systur sinni hið fullkomna hús. Wittgenstein kom til Íslands á sínum tíma og ferðaðist um landið á hesti með vini sínum. Var víst meðal annars að leita sér að jarðnæði. Byggði sér síðan kofa uppi í hlið í Noregi, pínulítinn kofa þar sem hann

gat verið í næði til að hugsa. Það er nefnilega ótrúlegt hvað maður þarf mikið næði vilji maður hugsa heila hugsun.

Ég er að lesa núna skýrslu eftir Uglya sem er fæddur sama dag og Wittgenstein. Skýrsla hans um rannsókn á uppruna byggðarinnar á Hólsfjöllum. Hann gerði rannsóknina á Hóli, hér enn lengra úti í auðninni. Hann sagði við mig í vor að þarna ættum við systkinin jafnvel helst að setja upp okkar bú. Geitabú. Þarna væri okkar staður, hann væri að hugsa um að bjóða í jörðina og byggja okkur hús þar sem fjölskyldur okkar gætu búið og pabbi og mamma og ömmurnar komið til okkar og búið með okkur. Mér leist ljómandi vel á það. En þessir draumar voru til umræðu áður en Kínverjinn sprengdi upp prísinn...

Í ritgerðinni segir hann frá þjóðsögu um fyrstu ábúendur á Hóli. Það hafi verið ein Guðrún úr Jökulsárhlíðinni, hin fráa Fjalla-Gunnsa sem var gerð útlæg þegar upp komst að hún gekk með barn bróður síns undir belti, fór til fjalla með tveimur geitum, gróf sig inn í hól og ræktaði svo jörðina, veiddi silung og kom upp blómlegu búi. Þá kom bróðir hennar til hennar ásamt hinum systkinunum og þau bjuggu í sátt og samlyndi fjarri mannabyggðum og í trássi við lög um langa hríð.

Nú eru aðrir tímar. Stóru fjárhúsin eru eins og minnisvarði um ömurlega búskaparstefnu. Stórbúskaparstefna, stóriðjustefna. Af hverju ekki smáíðnaður, smábúskapur í öðru hagkerfi? Það fengust engir styrkir til hægfara uppbyggingar, allt átti að gerast strax og verða stórt. Í stað þess að hlúa að litlum sjálfstæðum einingum í gagnkvæmum tengslum var keyrt á útþenslustefnu sem hafði ekkert viðnám nema eigin hnignun sem var fyrirsjáanleg því það var aldrei stefnt að því að gera búskapinn sjálfbæran.

Ég held að bændur ættu að fara í sálgreiningu og endurhugsa tengsl sín við jörðina og karlmennskuna. Og ekki bara bændur. Öll fósturbörn jarðarinnar þurfa að læra að fósra hana.

Land of Love, Plan of Ruins

Oddný Eir

Translated from the Icelandic by Jane Appleton

Basel, Hooded Seal Day, spring tide, full moon

We sat in the kitchen until midday talking about space and housing. I said I thought I'd like to have one place by the sea and another inland. Owlie then told us about Anaïs Nin's house in California, in the Japanese style with a huge studio where she had total peace and quiet to write. She went there often during her years in America, was married to two men and went between them, had a home in two very different houses. Well, this sure surprised me. That she'd lived such a completely double life.

Strindberg's little cabin is out on a small island in a forest where his desk still stands, all alone, said Snoopy, who took an active part in the discussion. Somehow I feel as though the space that Strindberg sought was empty or negative, space in some kind of nowhere because he looked for his creative strength in solitude and self-pity. I think Nin looked rather for space that was shaped by vitality and memory because she seems to have drawn her strength from interaction, Snoopy said.

I don't know which is the correct analysis but I probably need both: complete solitude and affectionate interaction. But hopefully my creativity only needs one husband! He has to be my equal. A man on whom I am not dependent and who isn't dependent on me but who chooses willingly and gladly to be just with me. And of course I want only to be with him even though I might pop south to California.

I'm on the night train, heading for Gare du Nord.

Hveragerði, wintertime day of prayer, moon on the horizon

Working here is going very well. I like working late at night best of all. Wake with a start when my brother Owl knocks, on his way from the city to official business out in the countryside. Go down in my dressing gown to open, then up to the kitchen to make buckwheat pancakes and coffee. We have a sofa in the kitchen, the old leather sofa Grandpa designed and had made. It's good to lie down after coffee and talk about the premises for conservation areas and other fundamental matters before he rushes off, no time to waste. Often he takes the chance to poo first, the biggest vote of confidence in a home; if a person feels at ease for such a personal act in another's dwelling then that's a true restroom, room of rest.

My husband Birdy enjoys these moments together too. He's usually finished work by then and is relaxed, and between the two of them even more trust has formed. They make fun of each other, have done from the start actually, but it's very congenial, and they also very often admire each other's outfits and reflect a lot on material and fabric. One says that Scottish fabric is best and the other that Italian is better and then they reminisce with a sense of loss about the woollens that were woven in Grandpa's workshop.

One day Birdy told my brother and me about a peculiar dream he'd had, he told me about it first in fact, but I urged him to tell Owl too. They both became very embarrassed, laughed loudly but didn't say anything. Yes, what the fuck.

The dream went like this: Birdy the ornithologist stuck his thumb deep into Owl's behind. As though that were perfectly normal, and laughed. And what then? I don't remember, said Birdy awkwardly.

Hveragerði, Valentine's Day, crazy moon

I just realized that we hardly ever meet in bed anymore, he's asleep when I come to bed and he's long gone when I wake.

I asked him whether we should meet regularly in the bedroom during the day. Yes, he was in for that. Showed up right on time, all ears, only I'd lost track of time and sat in my shabby nightgown with bird's nest hair and sleep in my eyes, trying to do a crossword. We decided just to play chess instead, he's teaching me how the pieces move. He's a patient teacher and sometimes lets me win. But I haven't yet connected with the chess master inside me. Panic is my weakness. When I panic I can't concentrate on the game, start thinking about chess as a phenomenon, some defensive mechanism of the mind of course. Whether the castle could possibly be called Teddy or whether that name would be better for the bishop who in fact has a cloven head like a fool.

I've been considering desperate measures. Whether it would be a good idea to organise rousing evenings, rent blue movies in the shop downstairs and get some garters from the general store. The erotic cliché. It's a shame I could never stage a play for him, I would always start laughing. Has our relationship then become like between siblings? Where the laughter and warmth of intimacy take up so much space that there's no room for sexual desire?

Is the burlesque our next experiment then? Or is that like porn, a terminal, a predictable parody of desire for those who haven't worked through the humiliation that comes with tyranny or powerlessness? Porn is about shame but never opens up to humility, it corners the desire so it never manages to transform. The repetition stunts development. Still, some seem to make good progress in porn, aesthetically, but I'm yet to meet anyone who has made parallel progress emotionally.

I remember how sorely disappointed I was with the porn as an affront to western sexual perception. Is this then the whole transgression? Won't it be more original than this? No, I don't mean coarser, more effusive, but more inward, more psychologically provocative without turning into violence? Isn't it more exciting to test the limits of cohabitation without crossing the thin line over to violence?

Cumbria, summer feast day of St Thorlac, the additional nights wishing

The sister, Dorothy, writes in her diary that they have lain together, the siblings, on the heath, and listened to each other's breathing and to the water in the air, and that he said he imagines it would be like this in the grave, in complete peace listening to the stillness of the earth, close to those closest to you. Under a yew tree. I wanted to lie there and rest. Except what. I remembered Owlie's words, my sister in arms. When she was euphoric to realise the different between our fight and the older one: No, not back to nature, but forward! Forward into nature!

I saw all the ravens flying home after each other in a hurry. So I picked up just one cone in my street and ran after them, farewelled the Lake District.

Then I saw a small sign: Owl Area. I thought about depression and intimacy, what connection there could be between them. What about the owl? She lays eggs in another's nest, often a falcon nest, but is still dependent on no one. Was Dorothy too dependent on her brother? Was that the problem? Perhaps being dependent on intimacy is just a short step away from depression.

Oh, it's inappropriate to linger in romantic solace, live with one's brother and his wife, in an annexe, a closet, writing and milking the goats. Now I have no time to lose! Get on with it old fool, the bells will fall silent and the edges will fade on your cloven cap unless you run now! Bimm-bamm and bomm, frog in a box and worm in a river.

Why didn't Dorothy just go and live with Coleridge for example? Why didn't they build a place together as friends? They could then have made a more dynamic connection with William's place. Instead they were joined at the hip and she ended up depressed by the intimacy that perhaps hadn't managed to develop despite everything.

I'm reading about the Gothic spirit in Ruskin's book, a red flowery book, decorated. In it, he boils the Gothic spirit down to a few integrated elements:

wild nature, multiplicity, longing for change, close connection with nature, absurd networking or grotesque, uninhibited imagination, discipline and obstinacy, generosity, island patterns?

Hólsfjöll, Marsh Moss Day, waxing moon

It's rather cold outside today and we snuggle up inside the cabin and read. Birdy chops wood for the fire, it's boiling hot and cosy inside. He's reading another Thomas Bernhard book, *Correction*, about Wittgenstein's doppelganger who plans to build the perfect house for his sister. Wittgenstein came to Iceland in his time and travelled the country on horseback with his friend. Was probably looking for a piece of land among other things. Later built himself a cabin up in the Norwegian mountainside, a tiny cabin where he could

be alone with his thoughts. It's unbelievable how much peace and quiet a person needs to be able to think whole thoughts.

I'm now reading a report by Owl who was born the same day as Wittgenstein. It's an investigation into the origins of the settlement at Hólsfjöll. He did the research at Hóll, even further out into the wilderness from here. He said to me in spring that that's really where my brother and I should set up a place. A goat farm. That would be our place. He was thinking about making an offer on the land and building us a house where our families could live and Dad and Mum and the grandmothers come and live with us. I very much liked the sound of that. But these dreams were being discussed before the Chinese man inflated the price...

In the article he tells of a folktale about the first settlers at Hóll. There was a Gunnsa from Jökulsárhlíð, the quick Mountain-Gunnsa who was outlawed when it was discovered she was carrying her brother's child, went into the mountains with two goats, dug herself into a hill and then farmed the land, fished trout, and the place she built flourished. Then her brother came to her along with the other siblings and they lived in peace and harmony far from town and beyond the reach of the law for a long time.

How times have changed. Big sheep sheds are like a monument to a dismal agricultural movement. Big farming movement, big industrial movement. Why not cottage industry, small-scale farming in another economic system? There were no grants for slow development, everything was supposed to happen immediately and become big. Instead of nurturing small independent set-ups across the board, they drove an expansion that had no resistance except its own decline, and that was predictable because there were no moves towards making farming sustainable.

Should farmers be psychoanalysed and rethink their connection with the earth and masculinity? And not just farmers. All mother earth's foster children need to learn to foster her.

EUROPEAN UNION
PRIZE FOR LITERATURE

2014

Oddný Eir – Iceland

Jarðnæði

Land of Love, Plan of Ruins

235 pp, 2011

Translations: The book has not been translated yet.
(*Last Update – August 2014*)

Publishing House **Bjartur**

Brædraborgarstigur 9 – IS-101 Reykjavík – Iceland

Tel. (+ 354) 414 14 50

www.bjartur.is

Contact: Publishing House – Gudrun Vilmundardóttir – gv@bjartur.is

ISBN: 978-9-9354-2358-0

EUPL / FEP-FEE – Rue Montoyer, 31 – B-1000 Brussels – T. +32 (0)2 770.11.10
info@euprizeliterature.eu – www.euprizeliterature.eu

Creative
Europe

european
booksellers
federation

